

KORRALDUS

26.09.2025 nr DM-111704-37

Uus-Kiviõli II põlevkivikaevanduse keskkonnaloa nr L.MK/333343 muutmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48, veeseaduse § 191 lõike 1, atmosfääriõhu kaitse seaduse § 89, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lõike 1 punkti 4, haldusmenetluse seaduse § 61 lõike 1 ning tuginedes Osaühing VKG Kaevandused taotlusele nr T-KL/1004847-03, Maavarade komisjoni 26.06.2025 protokollilisele otsusele nr 25-7 ning Kliimaministeeriumi 11.08.2025 kirjale nr 14-5/25/2853-4, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. muuta Osaühing VKG Kaevandused (registrikood 10854884) Eesti põlevkivimaardla Uus-Kiviõli II kaevanduse maavara kaevandamiseks antud keskkonnaluba nr L.MK/333343 järgmiselt:

1.1.1. muuta vee erikasutuse tabelis V2 „Lubatud veevõtt põhjaveehaarete kaupa“ veehaardest Rebu allmaapumpla maapealne väljund (POH0024126) lubatud veevõtuks 23 725 000 m³/a.

1.1.2. muuta vee erikasutuse tabelis V4. „Lubatud saasteainete kogused“ ja tabelis V7. „Väljalaskme seire nõuded“ asendades „Naftasaadused“ näitajaga „Naftasaadused (süsivesinikud C10–C40)“.

1.1.3. lisada vee erikasutuse tabelisse V16 "Meetmed mis aitavad vähendada vee erikasutuse mõju ja nende täitmise tähtajad" p-d 13.-20. põhjavee ja pinnaveekogude leevendusmeetmed.

1.1.4. Määrata kaevandatud maavara kasutamise otstarbeks keemiatööstuse tooraine.

1.1.5. Uuendada maavara varu kogused Uus-Kiviõli II kaevanduse piires olevate plokkide jääkvaru alusel.

1.2. seada keskkonnaloale nr L.MK/333343 kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse punktis 3.3 „Kõrvaltingimuste seadmine“ järgmiselt:

1.2.1. Keskkonnaloa omanik peab uuendama seirekavad vastavalt 2025.a. nõuetele vastavaks tunnistatud KMH aruandes (KMH01521) toodud seire soovitudele ja esitama

selle hiljemalt 6 kuu jooksul peale käesoleva kõrvaltingimuse muutmist loa andjale kinnitamiseks. Vastavalt Keskkonnaameti ettepanekutele tuleb seirekava jooksvalt täiendada ja/või muuta. Keskkonnaloa omanik teostab seiret vastavalt kooskõlastatud seirekavale. Seire tulemused esitada Keskkonnaametile lähtuvalt seirekavas kehtestatud seireperioodidest.

1.2.2. Kaevandamisega seotud rajatise ei tohi rajada Oandu soo piiridele lähemale kui 300 m. Kui on vaja tuulutusšurfe rajada Oandu soo piiridele lähemale kui 300 m, tuleb kvaternaarisetete veekihid isoleerida nii, et mõju ülemiste kihtide veerežiimile on minimaalne.

1.2.3. Lõhkamistöid, mis põhjustavad metsise elupaigas (Kaasiksoo metsise elupaik KLO9102275, Kiikla metsise elupaik KLO9133448 ja Koolma metsise elupaik KLO9133446) maa peal müra rohkem, kui 40dB ei tohi teostada metsiste mängu ajal (01.03–31.05) kell 18:00–9:00 ja pesitsusajal (01.06–15.07) ööpäevaringselt. Samuti ei tohi rajada tuulutusšurfe lähemale, kui 250 m metsise elupaigast.

Metsiste elupaikades tuleb teostada seiret vastavalt Keskkonnaameti kooskõlastatud seirekavale. Vastavalt Keskkonnaameti ettepanekutele tuleb seirekava jooksvalt täiendada ja/või muuta. Vastavalt seire tulemustele tuleb vajadusel üle vaadata leevendusmeetmed metsiste kaitsmiseks.

1.2.4. Kaevandamine on keelatud Oandu parkmetsa kaitsealal (KLO1200193) ning kaitstavale üksikobjektile Rääsa kadakas (KLO4000714) lähemal kui 50 m (piiranguvöönd).

1.2.5. Keskkonnaloa omanik peab kord aastas esitama mäeeraldise asukoha kohalikele omavalitsustele Uus-Kiviõli II kaevanduse mäetööde arengu graafilise plaani, kus on näidatud eelseisva aasta jooksul planeeritud mäetööde ajakava ja pindalaline ulatus.

1.2.6. Lõhketöid on elamute läheduses lubatud teostada ainult tööpäevadel (esmaspäev – reede) ajavahemikus 08.00 – 22.00. Riigipühadel on lõhketööde teostamine elamute läheduses, ilma kirjaliku kokkuleppeta vastavate kinnisasjade omanikega, keelatud. Väljaspool tööpäevi (esmaspäev – reede) ajavahemikus 08.00 – 22.00 on lõhketööde teostamine elamute läheduses lubatud vaid kirjalikul kokkuleppel vastavate kinnisasjade omanikega. Elamute läheduseks loetakse nii läbindus- kui koristustöödel elamule või abihoonete lähemat ala kui 200 m. Keskkonnaloa omanik peab asustatud piirkondades teostatavate lõhketööde ajakava kooskõlastama kohaliku omavalitsusega, kus lõhkamist teostatakse. Keskkonnaloa omanik peab asustatud piirkondades lõhketöid teostades valima ohutud lõhkelaengud.

1.2.7. Keskkonnaloa omanik peab teavitama hoone omanikku kirjalikult enne mäetööde jõudmisest hoonele lähemale kui 500 m, märkides teavituskirjas ligikaudse ajakava mäetööde jõudmisest hooneni.

1.2.8. Keskkonnaloa omanik rajab elanikele veevarustuse ja vajadusel kompenseerib

kinnisasja omanikule veevarustussüsteemi väljaehitamise seotud kulud ning lisanduvad vee võtmise seotud kulud (kuni arenduse lõpuni). Kinnisasja omanikel on õigus nõuda kulude kompenseerimist otse keskkonnaloa omanikult. Paralleelselt veevarustuse rajamisega lahendatakse keskkonnaloa omaniku kulul majapidamiste heitvete käitlemise küsimused (üldjuhul rajatakse lokaalsed puhastusseadmed).

1.2.9. Keskkonnaloa omanik peab arvestama teenindusmaal tegevuse korraldamisel kitsendusi põhjustavate objektide ja nende piiranguvööndite olemasolust tulenevate nõuetega: Rääsa maaparandussüsteem (maaparandussüsteem 1106870010020/ ehitis 001) ja selle eesvool ning Rääsa/TP-779 Maidla maaparandussüsteemi (maaparandussüsteem 1106870010020/ ehitis 002) ja selle eesvool; Ojamaa jõgi, elektriliinid, SAVALA–ARVILA riigimaantee nr 13129 kaitsevöönd ja geodeetiline märk OANDU97.

1.2.10. Keskkonnaloa omanik peab mõõtma lõhketöödega kaasnevat vibratsiooni ja võnkekiirust, kui elamu või ühiskasutusega hoone omaniku või kohaliku omavalitsuse poolt esitatakse nõue lõhketööde mõjurite seireks hoonetes, mis asuvad vähem kui 500 meetri kaugusel kaevanduses kambriploki koristustöödel toimuvatest lõhketöödest. Elamu või ühiskasutusega hoone omaniku või kohaliku omavalitsuse nõudel peab kaevandamisloa omanik teostama kambriploki koristustööde lõhketöödest tingitud vibratsiooni ja võnkekiiruse mõõtmise esimesel võimalusel alates vastava kirjaliku nõude saamisest. Mõõtmisi ei ole vaja teha, kui samas piirkonnas (kaevanduse tiivas), kus on sarnased mäetehnoloogilised tingimused ning mäetöödel kasutatakse jätkuvalt tavapärast kaevandamistehnoloogiat, on viimase kolme aasta jooksul vastavad mõõtmised tehtud. Põhjendatud juhul teostatakse kordusmõõtmisi ka tihemini.

Lõhkamiste mõju seiret tehakse kambriploki iseloomuliku tootmisrütmi ajal 30 päeva pikkuse perioodi kestel, elamu või ühiskasutusega hoone omaniku või kohaliku omavalitsuse põhjendatud taotlusel pikemalt. Mõõtmiste aruanne esitada loaandjale ning elamu ja ühiskasutuses hoone omanikule ühe kuu jooksul pärast mõõtmiste lõpetamist. Lõhketööde mõjurite seiret tuleb teostada majandus- ja taristuministri 08.09.2017 määruse nr 49 „Lõhkematerjali kasutamise ja hävitamise nõuded“ kohaselt.

1.2.11. Hoonete seisund tuleb hinnata ja dokumenteerida hoone omaniku või valdaja juuresolekul erapooletu eksperdi poolt enne lõhketööde jõudmist hoonetele lähemale kui 200 m ja lõhketööde lõpetamisel hoonest ligikaudu 200 m kaugusel. Hoone omaniku nõudel tuleb hinnata ja dokumenteerida hoone seisund varem kui lõhketööde jõudmisel 200 m kaugusele. Hoonete ekspertiisi akt koostatakse vähemalt kolmes eksemplaris, millest üks antakse hoone omanikule ja teine säilitatakse keskkonnaloa omaniku juures ning üks kohalikus omavalitsuses. Ekspertiisi aktid tuleb säilitamiseks üle anda ühe kuu jooksul ekspertiisi tegemisest.

1.2.12. Kaevanduse rajamise ja töötamise ajal kasutada Uus-Kiviõli ja Ojamaa kaevanduste tööstusterritooriumide vahelist trassikoridori.

1.2.13. Kaevanduse ehitamiseks vajamineva tehnika ja materjalide transpordiks ei tohi kasutada Võrnu küla läbivaid maanteid.

1.2.14. Keskkonnaloa omanik peab 2025.a. nõuetele vastavaks tunnistatud KMH aruande raames läbi viidud arheoloogilises eeluuringus kaardistatud potentsiaalsete arheoloogiliste huviobjektide aladel läbi viima arheoloogilised eeluuringud, kui sinna soovitakse rajada tuulutusšurfe või muid rajatisi. Muudel aladel tuleb tuulutusšurfide ja teiste maapinda puudutavate rajatiste asukoha pinnasetööd peatada ja viia läbi arheoloogilised uuringud, kui avastatakse kinnis- või vallasmuistiseid.

1.2.15. Pärast kaevanduse avamist esitab keskkonnaloa omanik iga aasta tagant kohalikule omavalitsusele ülevaate kaevandamisega kaasnevate mõjude ennetamise ja/või leevendamise ning vältimatute mõjude kompenseerimise meetmete rakendamisest.

1.2.16. Igas kalendriaastas tuleb vähemalt 40% aherainest taaskasutada. Keskkonnaloa omanik peab pidama digitaalset arvestust aheraine taaskasutuse hulga ja kasutusvaldkondade kohta.

1.2.17. Kaevandusmasinaid peab remontima ja tankima maa all selleks ette valmistatud (avariikindlates) kohtades. Erakorraliste remonttööde/tankimise teostamisel mitte ettenähtud kohtades tuleb koht enne tööde algust reostustõrjevahenditega varustada (ühe vedelkütusel töötava masina kohta vähemalt 50l absorbenti).

1.3. avalikustada Osaühing VKG Kaevandused keskkonnaloa nr L.MK/333343 muutmise ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

Osaühing VKG Kaevandused (registrikood 10854884, aadress Järveküla tee 14, Järve linnaosa, Kohtla-Järve linn, 30328 Ida-Viru maakond) esitas 12.12.2019 Uus-Kiviõli II kaevanduse maavara kaevandamise keskkonnaloa nr L.MK/333343 (edaspidi ka keskkonnaluba) muutmise taotluse Keskkonnaametile (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 12.12.2019 numbriga 12-2/19/535, täiendavad materjalid 16.12.2019 numbriga 12-2/19/535-2, korrigeeritud taotlus 19.12.2019 numbriga 12-2/19/535-6). Keskkonnaamet võttis keskkonnaloa muutmise taotluse menetlusse 16.01.2020 kirjaga nr 12-2/19/535-8.

Keskkonnaamet kontrollis keskkonnaloa muutmise taotluse vastavust maapõueseaduses ja keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses sätestatud nõuetele.

Riigilõiv 500 eurot on tasutud 12.12.2019 riigilõivuseaduse § 123 lõike 1 kohaselt (06.01.2020 kehtima hakanud riigilõivuseaduse redaktsioon).

Menetluse käigus taotluse üleviimisel keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS (edaspidi KOTKAS) korrigeeriti taotlust 28.09.2020 (KOTKAS 28.09.2020 numbriga DM-111704-1) ja

11.12.2020 (KOTKAS 11.12.2020 numbriga DM-111704-4).

Keskkonnaamet ja keskkonnaregistri andmete volitatud töötaja Maa-amet (alates 01.01.2025 Maa- ja Ruumiamet) kontrollisid taotlusi. Maa-ameti 08.01.2021 kirjaga nr 9-3/20/14736-4 anti teada, et KOTKAS infosüsteemi dokumendist DM-111704-4 keskkonnaloa muutmistaotlus T/KL-1006156 maapõue osas muudatusi ei taotleta, siis Maa-ametil MaaPS § 49 lõike 2 alusel arvamuse andmiseks sisulist alust ei ole. Seejuures andis Maa-amet seisuga 30.09.2020 olemasoleva Uus-Kiviõli II kaevandusega seotud varuplokkide jääkvaru kogused järgmiselt:

5 plokk – põlevkivi, passiivne tarbevaru: 97 tuh t,
6 plokk – põlevkivi, aktiivne tarbevaru: 9485,27 tuh t,
7 plokk – põlevkivi, aktiivne tarbevaru: 59 797,133 tuh t.

Osaühing VKG Kaevandused omab Keskkonnaameti 07.08.2019 korralduse nr 1-3/19/1581 alusel keskkonnaluba nr L.MK/333343 kehtivusajaga 07.08.2019-10.07.2049.

Osaühing VKG Kaevandused taotles:

1. Uus-Kiviõli II kaevanduse keskkonnaloale nr L.MK/333343 vee eriosa (põhjaveevõtt rohkem kui 150 m³ kuus või rohkem kui 10 m³ ööpäevas ning maavara kaevandamisel eemaldatavat vee suublasse juhtimine) kandmist.
2. Uus-Kiviõli II kaevanduse keskkonnaloaga lubatud põlevkivi maksimaalse aastamäära suurendamist määrani 5 miljonit tonni.
3. Uus-Kiviõli II kaevanduse keskkonnaloa muutmist selliselt, et kaevisse transport oleks lubatud esmaseks töötluseks ka Ojamaa tööstuskompleksi.

Taotluses oli õhu ja heitvee osas keskkonnaluba käsitletud järgmiselt:

Taotluses ei muudetud keskkonnaloa 5. eriosa „Õhk“ andmeid. Osaliselt on taotluse õhu teema seotud maavara kaevandamise keskkonnaloaga nr KMIN-055. Samuti ei taotleta keskkonnaloa heitvee juhtimiseks suublasse (edaspidi veeluba) nr L.VV/324788 andmete liitmist, kuna eelnimetatud loa andmed taotletakse maavara kaevandamise keskkonnaloale nr KMIN-055.

Taotletav mäeeraldis hõlmab Eesti põlevkivimaardla (registrikaart nr 11) Uus-Kiviõli uuringuvälja Uus-Kiviõli II kaevanduse mäeeraldist pindalaga 2076,056 ha. Tegemist on allmaakaevandamisega, mis mõjutab oluliselt põhjavett. Taotluse kohaselt tegevuse asukoht ja eeldatava mõjuala on Aidu-Liiva küla, Lüganuse vald, Ida-Viru maakond.

Taotluse kohaselt on kaevandatud maavara kasutamise otstarve: Energeetikatööstuse kütus, keemia- ja tsemenditööstuse tooraine.

2.2. Keskkonnaloa muutmise taotluse avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaanded Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 47 lõike 1 ja 2 alusel avaldas Keskkonnaamet kaevandamisloa taotluse esitamise kohta teate ajalehes Põhjarannik (avalikustamise teade esitatud Põhjarannikule 16.01.2020).

Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 47 lõike 2 alusel avalikustas Keskkonnaamet 16.01.2020 kaevandamisloa taotluse menetlusse võtmise teate ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (www.ametlikudteadaanded.ee).

Keskkonnaamet saatis maapõueseaduse § 49 lõike 6 kohaselt taotluse 16.01.2020 kirjaga nr 12-2/19/535-9 Alutaguse Vallavalitsusele, Lügänu Vallavalitsusele ja Muinsuskaitseametile arvamuse saamiseks Uus-Kiviõli II kaevanduse maavara kaevandamiseks antud keskkonnaloa nr L.MK/333343 muutmise taotluse kohta.

Muinsuskaitseamet esitas oma seisukoha taotlusele 12.02.2020 kirjaga nr 1.1-7/127-1. Seisukohas toodi välja järgmist:

Juhindudes Muinsuskaitseaduse (edaspidi MuKS) § 76 lg 3 ei ole Muinsuskaitseametil Uus-Kiviõli II kaevanduse maavara kaevandamiseks antud keskkonnaloa nr L.MK/333343 muutmisele vastuväiteid, kui on tagatud kinnismälestiste Kalmistu (9116, 9117, 9120, 9121), Kultusekivi (9118) ning Rauasulatuskoht ja asulakoht (9119) ja nende kaitsevööndite säilimine muutumatul kujul.

Juhime tähelepanu, et MuKS § 31 sätestab, et kui mistahes paigas (ka väljaspool mälestist ja selle kaitsevööndit) avastatakse kaevetööde tegemisel arheoloogiline kultuurkiht, on leidja kohustatud tööd peatama, säilitama koha muutmata kujul ning teavitama sellest ametit, kellel on õigus tööd peatada, et teha kindlaks uuringute vajalikkus või hinnata asja vastavust riikliku kaitse eeldusele.

Lügänu Vallavolikogu esitas oma arvamuse 27.02.2020 otsusega nr 241 ja nõustus Uus-Kiviõli II kaevanduse maavara kaevandamiseks antud keskkonnaloa nr L.MK/333343 muutmise taotlusega märkusteta.

Alutaguse Vallavolikogu esitas oma arvamuse 30.04.2020 otsusega nr 256 ja nõustus tingimuslikult Uus-Kiviõli II kaevanduse maavara kaevandamiseks antud keskkonnaloa nr L.MK/333343 muutmise taotluse jätkamisega. Tingimuslik nõusolek menetluste jätkamiseks kehtib ainult eeldusel, et Keskkonnaamet esitab Alutaguse Vallavolikogule arvamuse andmiseks uuesti keskkonnalubade nr L.MK/333343 ja nr L.MK/329491 eelnõud ja korralduste eelnõud ning kaasab Alutaguse Vallavolikogu lubade edasisse menetlusse.

Tuginedes maapõueseaduse § 49 lõikele 3 edastas Keskkonnaamet oma 03.03.2020 kirjaga nr 12-2/20/88 arvamuse saamiseks Osäühing VKG Kaevandused esitatud Uus-Kiviõli II kaevanduse mäeeraldise kaevandamisloa nr L.MK/333343 muutmise taotluse Keskkonnaministeeriumile.

Keskkonnaministeerium vastas Keskkonnaameti kirjale 06.04.2020 oma kirjaga nr 14-5/20/198-

3. Kirjas märgiti järgmist:

Keskkonnaministeeriumi arvates tuleb rakendada määruses nr 56 sätestatud nõuet kanda geoloogilisele läbilõikele katastriüksuste piirid, kuna see võimaldab maa omanikul saada infot tema katastriüksusel paikneva allmaakaevanduse kohta, sealhulgas saab infot selle sügavuse kohta ning seeläbi on kinnistu omanikul võimalik arvestada kinnistul planeeritavate tegevustega sh ehitamisega.

Keskkonnaministeeriumil ei ole täiendavaid ettepanekuid Uus-Kiviõli II kaevanduse maavara kaevandamiseks antud keskkonnavalda nr L.MK/333343 muutmise taotluse kohta.

2.3. Keskkonnamõju hindamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 3 lõike 1 punkti 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju.

KeHJS § 11 lõike 2 kohaselt vaatab otsustaja tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) algatamise või algatamata jätmise kohta tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul. KeHJS § 9 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, Maapõuaseaduse § 48 kohaselt annab maavara kaevandamise keskkonnavalda Keskkonnaamet, seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS-e tähenduses.

KeHJS § 6 lõike 1 punkti 28 kohaselt on allmaakaevandamine olulise keskkonnamõjuga tegevus.

Keskkonnaamet saatis 28.01.2021 kirjaga nr DM-111704-6 KeHJS § 11 lõike 2² alusel Osaühingule VKG Kaevandused, Alutaguse Vallavalitsusele, Lüganuse Vallavalitsusele, Muinsuskaitseametile ja Keskkonnaministeeriumile keskkonnamõju eelhindangu ja KMH algatamise otsuse tutvumiseks ning arvamuse andmiseks.

Osaühing VKG Kaevandused saatis Keskkonnaametile 05.02.2021 kirja nr KA.01-06/24-1 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 09.02.2021 numbriga DM-111704-7), millega palus muuta otsuse punkti 4.3, mille kohaselt KMH menetlusi ei liideta. Osaühing VKG Kaevandused märkis, et Uus-Kiviõli kaevanduse ja Uus-Kiviõli II kaevanduse arendamisel tehakse koostööd Enefit Power AS-iga, mistõttu on mõistlik KMH menetlused liita. Enefit Power AS palus 05.02.2021 kirjaga nr NJ-KKJ-1/102-2 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 09.02.2021 numbriga DM-111714-7) samuti menetlused liita. Keskkonnaamet arvestas ettepanekuga ning otsuse punkti 4.3, tuginedes KeHJS § 11 lõikele 7.

Muinsuskaitseamet saatis Keskkonnaametile 28.02.2021 kirja nr 1.1-7/127-3 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 03.03.2021 numbriga DM-111704-9), millega andis teada, et nõustub KMH algamisega. Samas kirjas tõi Muinsuskaitseamet välja märkused,

millega tuleb KMH programmi koostamise käigus arvestada.

Keskkonnaministeerium saatis Keskkonnaametile 01.03.2021 kirja nr 14-5/20/198-5 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 03.03.2021 numbriga DM-111704-10), milles toodud täiendustega arvestati KMH algatamise otsuses.

Keskkonnaamet algatas keskkonnamõju hindamise Uus-Kiviõli II kaevanduse keskkonnanaloo nr L.MK/333343 muutmise taotlusele 09.04.2021 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 09.04.2021 nr DM-111704-13). Otsuste kohaselt Uus-Kiviõli ja Uus-Kiviõli II kaevanduste keskkonnalubade muutmise taotlustele keskkonnamõju hindamine liideti. Seejuures Enefit Power AS Uus-Kiviõli kaevanduse keskkonnanaloo nr L.MK/329491 muutmise taotlusele KMH algatati 09.04.2021 kirjaga nr DM-111714-13. Keskkonnaamet teavitas KMH algatamisest ametlikus väljaandes „Ametlikud Teadaanded“ 12.04.2021 ning keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 46 lg-s 1 nimetatud isikuid ja muid menetlusosalisi 09.04.2021 kirjaga nr DM-111714-13 ning 09.04.2021 kirjaga nr DM-111704-13.

Keskkonnamõju hindamise algatamisel tugines Keskkonnaamet keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 3 lõike 1 punktile 1, § 6 lõike 1 punktile 28, lõike 2 punktile 2, § 6¹ lõigetele 1 ja 5, § 8 lõigetele 1 ja 2, §-le 9, § 11 lõigetele 2, 2², 6, 7 ja 11, §-le 13, § 18 lõikele 7, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 16 lõikele 1, 2, Keskkonnaameti 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine“ lisa 13 „Keskkonnaameti ringmajanduse osakonna põhimäärus“ punkti 2.5.1, Keskkonnaameti peadirektori 29.01.2021 käskkirja nr 1-1/21/17 „Teabehalduse korra uues redaktsioonis kinnitamine“, Keskkonnaameti teabehalduse korra punkti 4.3 ning keskkonnamõju eelhinnangus esitatud kaalutlustele.

Keskkonnaamet tunnistas 01.08.2022 kirjaga nr 6-3/22/8837-7 tingimuslikult nõuetele vastavaks Uus-Kiviõli kaevanduse keskkonnanaloo nr L.MK/329491 muutmise taotluse ja Uus-Kiviõli II kaevanduse keskkonnanaloo nr L.MK/333343 muutmise taotluse keskkonnamõju hindamise programmi (edaspidi KMH programm). Keskkonnaamet tunnistas programmi tingimuslikult nõuetele vastavaks, kuna KMH programmis puudusid ekspertgrupi liikmete nimed, kuid välja oli toodud, milliseid valdkondi ja millist mõju peab eksperdirühm KMH aruande etapis hindama. Peale arendaja poolt puuduolevate andmete (programmi lisa ekspertgrupi koosseisu kohta) esitamist 01.02.2023, luges Keskkonnaamet KMH programmi lõplikult nõuetele vastavaks 02.03.2023 kirjaga nr 6-3/22/8837-11. KMH programmi nõuetele vastavaks tunnistamisest teatati ametlikus väljaandes „Ametlikud Teadaanded“ 08.08.2022 ja menetlusosalisi teavitati 08.08.2022 kirjaga nr 6-3/22/8837-8. Kogu programmiga seotud menetlus on ära toodud programmi nõuetele vastavaks tunnistamise otsuses.

Arendaja valis keskkonnamõju hindajaks Maves OÜ (registrikood: 10097377; aadress: Marja tn 4d, Tallinn, 10617) ning KMH juhteksperdiks Karl Kupitsa (KMH litsents nr KMH0105, kehtib kuni 07.10.2026).

Arendaja esitas 31.05.2024 Keskkonnaametile KeHJS § 20¹ kohase menetluse läbiviimiseks

KMH aruande eelnõu. Keskkonnaamet kontrollis KeHJS § 20¹ lg 2 kohaselt KMH aruande vastavust KeHJS § 20 nõuetele ning edastas 18.06.2024 kirjaga nr 6-3/24/1690-3 KMH aruande asjaomastele asutustele (Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, Põllumajandus- ja Toiduamet, Riigimetsa Majandamise Keskus, Eesti Geoloogiateenistus, Terviseamet, Muinsuskaitseamet, Transpordiamet, Maa-amet, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Päästeamet, Alutaguse Vallavalitsus, Lüganuse Vallavalitsus, Vinni Vallavalitsus) seisukoha andmiseks. Kliimaministeerium ei soovinud olla enam kaasatud KMH menetlusse, mistõttu Keskkonnaamet neile KMH aruannet seisukohavõtuks ei esitanud. KeHJS § 20¹ lg 1 ja § 15¹ lg-te 1 ja 4 alusel palus Keskkonnaamet esitada asjaomastel asutustel 30 päeva jooksul KMH aruande saamisest alates seisukohad aruande asjakohasuse ja piisavuse kohta.

Keskkonnaamet kujundas esitatud seisukohtade alusel oma seisukohad ja edastas need koos asjaomaste asutuste kirjadega arendajale KMH aruande täiendamiseks 31.07.2024 kirjaga 6-3/24/1690-14. Samuti esitas Keskkonnaamet sama kirjaga omapoolsed märkused KMH aruandele, mille alusel palus aruannet täiendada. Seejuures Riigimetsa Majandamise Keskuse poolt 21.08.2024 esitatud seisukoht edastati arendajale 27.08.2024.

KMH ekspert parandas ja täiendas KMH aruannet ning arendaja esitas selle koos vastustega esitatud märkustele 27.09.2024 KeHJS § 21 kohase avalikustamise korraldamiseks.

Keskkonnaamet teavitas asjaomaseid asutusi (Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, Põllumajandus- ja Toiduamet, Riigimetsa Majandamise Keskus, Eesti Geoloogiateenistus, Terviseamet, Muinsuskaitseamet, Transpordiamet, Maa-amet, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Päästeamet, Alutaguse Vallavalitsus, Lüganuse Vallavalitsus, Vinni Vallavalitsus) KMH aruande avalikustamisest ning avaliku arutelu toimumisest 16.10.2024 kirjaga nr 6-3/24/1690-21. Kirjas selgitas Keskkonnaamet, et seoses KeHJS muudatustega toimub KMH aruande avalikustamisega samaaegselt ka asjaomastelt asutustelt seisukoha küsimine, kuid arvestades haldusmenetluse seaduse § 5 lg 2 põhimõtet (varem tehtud etappe üle kordama ei hakata), siis Keskkonnaamet uuesti asjaomaste asutuste seisukohti üle ei küsi. Küll aga märkis Keskkonnaamet, et asjaomastel asutustel on võimalik esitada avalikustamise käigus oma arvamust, sh arendaja ja eksperdi antud vastuste kohta seisukohtade küsimise etapis esitatud märkustele.

Aruande avalikustamisest teavitas Keskkonnaamet teisi menetlusosalisi (KeHJS § 16 lg 3 nimetatud isikuid) 16.10.2024 kirjaga nr 6-3/24/1690-22. Lisaks teavitas Keskkonnaamet KMH aruande avalikust väljapanekust ja avalikust arutelust ajalehes „Põhjarannik“ eesti ja vene keeles (17.10.2024). KeHJS § 16 lg 2 p 3 kohased teated pandi arendaja poolt välja Lüganuse noortekeskuse ja külaplatsi (laulukaare) lähistel olevale teadete tahvlile, Püssi Coop poe juures olevale teade tahvlile, Kiviõli rahvamaja ja Maidla/Savala rahvamaja teadete tahvlile, Savala bussipeatuse teadete tahvlile, ning Rääsa ja Arvila bussipeatusesse. Samuti oli teade väljas Lüganuse vallamaja infostendil ja valla veebilehel ning Alutaguse valla Mäetaguse teenuskeskuse infostendil ja Alutaguse valla veebilehel. Ametlikes Teadaannetes avaldati teade 15.10.2024.

KMH aruandega oli võimalik tutvuda avalikul väljapanekul 18.10. – 18.11.2024 (k.a), kokku 32 päeva, mis vastab seaduses nõutule. KMH aruandega oli võimalik tutvuda Keskkonnaameti keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS KMH avalikustamise moodulis (<https://kotkas.envir.ee>). KMH aruande kohta ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi sai esitada Keskkonnaametile kirjalikult kuni 18.11.2024 (k.a). Avaliku väljapaneku jooksul andis tagasisidet asjaomastest asutustest Alutaguse Vallavalitsus, valitsusvälistest organisatsioonidest edastasid ühise seisukoha Eesti Keskkonnaühenduste Koda ja Päästame Eesti Metsad MTÜ. Keskkonnaamet edastas avalikustamise jooksul esitatud arvamused kirjade laekumise järel koheselt e-postiga arendajale ja eksperdile. Keskkonnaamet esitas oma seisukoha KMH aruande eelnõu kohta 18.11.2024 kirjaga nr 6-3/24/1690-27.

KMH aruande avalik arutelu toimus 21.11.2024 kell 17:00 Kiviõli rahvamaja I korruse saalis ja samal ajal ülekandena veebikeskkonnas Microsoft Teams. Avalikul arutelul osales kohapeal protokollis kohaselt 19 inimest. Veebis osales 9.

Keskkonnaamet kujundas esitatud arvamuste/ettepanekute alusel oma seisukoha ja edastas selle arendajale 06.12.2024 kirjaga nr 6-3/24/1690-30. Keskkonnaamet oli seisukohal, et esitatud arvamuste/ettepanekutega tuleb arvestada osaliselt ning aruannet täiendada.

Arendaja esitas 20.12.2024 KMH aruande Keskkonnaametile KeHJS § 22 lg 1 alusel nõuetele vastavuse kontrollimiseks. Aruande materjalid sisaldasid ka vastuseid nii Keskkonnaameti kui ka kõikide teiste menetlusosaliste esitatud ettepanekutega arvestamise/mittearvestamise kohta. Samuti saatis arendaja kooskõlas KeHJS § 21 lg 5 Eesti Keskkonnaühenduste Kojale/ Päästame Eesti Metsad MTÜ-le ja Alutaguse Vallavalitsusele (koopia Keskkonnaametile) vastused nende esitatud ettepanekutele/küsimustele KMH aruande kohta.

Keskkonnaamet tunnistas Uus-Kiviõli kaevanduse keskkonnaloa L.MK/329491 ja Uus-Kiviõli II kaevanduse keskkonnaloa L.MK/333343 muutmise taotluse keskkonnamõju hindamise aruande nõuetele vastavaks 22.01.2025 kirjaga nr 6-3/24/1690-34. Keskkonnamõju hindamise aruande nõuetele vastavaks tunnistamise teade ilmus ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded 28.01.2025. Kogu KMH aruandega seotud menetlus on ära toodud keskkonnamõju hindamise aruande nõuetele vastavaks tunnistamise otsuses.

2.4. Keskkonnaloa muutmise otsuse eelnõu koostamine ja avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Keskkonnaamet palus 18.03.2025 kirjaga nr DM-111704-17 Alutaguse Vallavalitsuse ja Lüganuse Vallavalitsuse arvamust Uus-Kiviõli II kaevanduse keskkonnaloa taotluse menetluses tähtajaga 18.02.2025 KeÜS § 43 lg 3 kohaselt, kui keskkonnaloa andmise otsustamiseks viiakse läbi kavandatud tegevuse keskkonnamõju hindamise menetlus, annab kohaliku omavalitsuse üksus arvamuse 21 päeva jooksul KeHJS § 22 lõike 7 kohase teate kättesaamisest arvates (tähtaeg oli 18.02.2025). Keskkonnaamet teavitas, et kui arvamust ei ole määratud tähtjaks antud (18.04.2025), lahendab Keskkonnaamet tulenevalt HMS § 16 lõikest 2 kaevandamisloa taotluse arvamusest.

Lüganuse Vallavalitsus saatis Keskkonnaametile kirja 21.03.2025, et Lüganuse Vald on tutvunud KMH aruandega ja ei soovi arvamust esitada (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis KOTKAS 16.04.2025 numbriga DM-111704-18).

Alutaguse Vallavalitsuselt ei saadud vastust Keskkonnaameti 18.03.2025 kirjale nr DM-111704-17.

Keskkonnaamet küsis keskkonnaloa eelnõu koostamise käigus Uus-Kiviõli II kaevanduse keskkonnaloa L.MK/333343 muutmise taotluse uuendamist 21.04.2025 kirjaga nr DM-111704-19. Selgitades, et loa eelnõu koostamise käigus selgus vajadus uuendatud taotluse esitamiseks, kuna luba muudetakse vastavalt taotlusele. Praegu kehtiv taotlus esitati 11.12.2020, kuid käesolevaks hetkeks on muutunud seadusandlusest tulenevad nõuded taotlusele ning arvestada tuleb ka koostatud keskkonnamõju hindamise aruande tulemustega. Seejuures esitati täpsustuse vajadused jätmete, vee, välisõhu ja maapõue taotluse eriosade kohta.

Osaühing VKG Kaevandused esitas uuendatud taotluse (T-KL/1004847-3) Keskkonnaametile 28.05.2025 (KOTKAS 28.05.2025 nr DM-111704-20). Lisaks vastas Osaühing VKG Kaevandused Keskkonnaameti 21.04.2025 kirjale nr DM-111704-19 oma 29.05.2025 kirjaga nr KA.01-06/26-3 (KOTKAS 29.05.2025 nr DM-111704-21).

Keskkonnaamet ja Eesti Geoloogiateenistus (maapõueseaduse § 49 lg 2 alusel riigi geoloogiaalane pädevus) kontrollisid taotlust.

Eesti Geoloogiateenistus esitas oma arvamuse taotlusele 04.06.2025 kirjaga nr 13-1/25-892 (KOTKAS 04.06.2025 nr DM-111704-21), mida täpsustati ruumikuju failide osas 05.06.2025 KOTKAS registreeritud kirjaga nr DM-111704-22. Taotlusmaterjalidele tehti alljärgnevad märkused:

1. Loa taotluse vormil puudub kaevandamise keskmine aastamäär, seletuskirjas on aastamäär välja toodud.
2. Taotluselt puuduvad mäeeraldisel ruumikuju üldlevinud GIS- või CAD-vormingus alatüüpi ruumiobjektina. (KOTKAS registreeritud kirjaga nr DM-111704-22 alusel vastavad nõuetele).
3. Loa taotluse vormil on kaevandatud maa kasutamise otstarbeks märgitud sama, mis on kaevandatud maavara kasutamise otstarbeks.
4. Seletuskirjas pole välja toodud kõiki mäeeraldisega kattuvaid külasid.

Antud puudused on lahendatud. Taotlusel arvestati kaevanduse aastamääraks 5 000 tuh t. Ruumikuju failid olid taotlusele lisatud. Kaevandatud maa kasutamise otstarve eemaldati, kuna seda ei esitata allmaakaevanduste korral. Mäeeraldisega kattuvad külad on teada.

Seisuga 31.03.2025 on Uus-Kiviõli II kaevanduse piires olevate plokkide jääkvaru järgmine:

- 5 plokk (põlevkivi) – 97 tuh t,
- 6 plokk (põlevkivi) – 9 485,27 tuh t,
- 7 plokk (põlevkivi) – 59 551,4486 tuh t.

Lähtuvalt maapõueseaduse § 49 lõikele 7 esitas Keskkonnaamet Uus-Kiviõli II

keskkonnakaitsetloa eelnõu arvamuse saamiseks maavarade komisjonile 18.06.2025 (KOTKAS 18.06.2025 nr DM-111704-24).

Maavarade komisjon soovitas 26.06.2025 protokollilise otsusega nr 25-7 nõustuda Osaühing VKG Kaevandused Uus-Kiviõli II kaevanduse keskkonnaloa nr L.MK/333343 muutmisega ja kooskõlastada Keskkonnaameti korralduse eelnõu „Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu“. Protokoll on registreeritud Kliimaministeeriumi dokumendiregistris 02.07.2025, reg nr 7-2/25/2.

Maapõueseaduse § 49 lõike 8 alusel esitas Keskkonnaamet Uus-Kiviõli II keskkonnakaitsetloa eelnõu kooskõlastamiseks valdkonna eest vastutavale ministrile 11.07.2025 (KOTKAS 11.07.2025 nr 111704-26), kes kooskõlastab haldusakti eelnõu või keeldub selle kooskõlastamisest 30 päeva jooksul taotluse kohta antava haldusakti eelnõu saamisest arvates.

Kliimaministeerium saatis Keskkonnaametile 11.08.2025 Uus-Kiviõli II kaevanduse keskkonnaloa nr L.MK/333343 muutmise eelnõu kooskõlastamise kirja nr 14-5/25/2853-4 (KOTKAS 12.08.2025 nr DM-111704-27). Vastavalt kirjale Kliimaministeerium kooskõlastas Uus-Kiviõli II kaevanduse keskkonnaloa nr L.MK/333343 muutmise ja selle kohta tehtava otsuse eelnõu.

KeÜS § 47 lõike 2, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 48 ja § 49 lõigete 1 ja 2 alusel pani Keskkonnaamet 15.08.2025 haldusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, määrates ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul. Lisaks teavitati asjast huvitatud isikuid 16.08.2025 ajalehes Põhjarannik ja teadet täpsustati 28.08.2025 ajalehes Põhjarannik.

Eelnõu avalikustamise käigus esitati ettepanekuid ja arvamusi, mis on toodud käesoleva korralduse punktis 3.4.

Vastavalt HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis Osaühingult VKG Kaevandused 15.08.2025 kirjaga nr DM-111704-28 arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa andmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saamisest.

Osaühing VKG Kaevandused esitas omapoolsed arvamused eelnõu kohta 28.08.2025 kirjaga nr KA.01-06/26-6 (KOTKAS 28.08.2025 nr DM-111704-30). Täpsemalt on arvamused välja toodud käesoleva korralduse punktis 3.4.

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnaloa muutmisel

Korralduse otsustava osa punktiga 1.1 muudetakse Osaühing VKG Kaevandused Eesti põlevkivimaardla Uus-Kiviõli II kaevandus maavara kaevandamiseks antud keskkonnaloa nr L.MK/333343 vee erikasutuse tabelit V2, V4 ja V16.

Korralduse otsustava osa punktiga 1.2 muudetakse Osaühing VKG Kaevandused Eesti põlevkivimaardla Uus-Kiviõli II kaevandus maavara kaevandamiseks antud keskkonnaloa nr L.MK/333343 kõrvaltingimusi.

3.2. Täiendavad kaalutlused keskkonnaloa andmisel

3.2.1 Maavara kaevandamine

MaaPS § 1 lõike 1 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 kohaselt kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5.peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnaloa andja kaevandamise keskkonnaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Uus-Kiviõli II kaevanduse maavara kaevandamise keskkonnaloa nr L.MK/333343 muutmise taotluse 16.01.2020 kirjaga nr 12-2/19/535-9 Alutaguse Vallavalitsusele ja Lüganuse Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks.

Lüganuse Vallavolikogu esitas oma arvamuse 27.02.2020 otsusega nr 241 ja nõustus Uus-Kiviõli II kaevanduse maavara kaevandamiseks antud keskkonnaloa nr L.MK/333343 muutmise taotlusega märkusteta.

Alutaguse Vallavolikogu esitas oma arvamuse 30.04.2020 otsusega nr 256 ja nõustus tingimuslikult Uus-Kiviõli II kaevanduse maavara kaevandamiseks antud keskkonnaloa nr L.MK/333343 muutmise taotluse jätkamisega. Tingimuslik nõusolek menetluste jätkamiseks kehtib ainult eeldusel, et Keskkonnaamet esitab Alutaguse Vallavolikogule arvamuse andmiseks uuesti keskkonnalubade nr L.MK/333343 ja nr L.MK/329491 eelnõud ja korralduste eelnõud ning kaasab Alutaguse Vallavolikogu lubade edasisse menetlusse.

Keskkonnaamet viis läbi Keskkonnamõju hindamise KeHJS alusel vastavalt Korralduse asjaolu osa punktile 2.3. Lähtuvalt Keskkonnaameti poolt 22.01.2025 kirjaga nr 6-3/24/1390-34 nõuetele vastavaks tunnistatud KMH aruandest (KOTKAS KMH nr KMH01521) täiendati keskkonnaloa nr L.MK/333343 muutmise taotlust. Taotluse järgi uuendatakse maavara varu

koguseid Uus-Kiviõli II kaevanduse piires olevate plokkide jääkvaru alusel. Samuti muudetakse kaevandatud maavara kasutamise otstarvet, milleks saab keemiatööstuse tooraine.

Lisaks muudetakse loa kõrvaltingimusi viiakse need ajakohaseks ja täiendatakse neid vastavalt KMH aruandes toodud leevendusmeetmetele. Kõrvaltingimuste muutmise kaalutlus on toodud punktis 3.3.

Kaevandamise sisukohalt tuleb eraldi välja tuua kehtiva kõrvaltingimuse nr 21 eemaldamine loalt. Kehtival loal on sõnastatud kõrvaltingimus järgnevalt:

21. Uus-Kiviõli II kaevanduse mäeeraldisel kaevandamise maksimaalne aastamäär on 5 miljonit tonni, kuid nimetatud kogust on lubatud kaevandada üksnes juhul ning kuni Uus-Kiviõli kaevanduse keskkonnaloa nr L.MK/329491 alusel ei kaevandata. Kohe kui maavara kaevandamise mahu aruandest nähtub, et keskkonnaloa nr L.MK/329491 alusel on asutud kaevandama, kehtib Uus-Kiviõli II kaevanduse keskkonnaloal maksimaalne aastamäär 2 miljonit tonni.

Selle kõrvaltingimuse eemaldamine tähendab, et loal olev maavara aastane tootmismahut maksimaalselt 5 000 tuhat t (ehk 5 miljonit tonni) ei ole enam tingimuslik.

3.2.2. Vee erikasutus

Kehtiva Uus-Kiviõli II kaevanduse keskkonnaloa nr L.MK/333343 kohaselt on mäeeraldisel kaevandamise maksimaalne aastamäär 2 miljonit tonni. Osaühing VKG Kaevandused taotleb uueks kaevandamise maksimaalseks aastamääraks 5 miljonit tonni. Taotluse kohaselt on põlevkivi kaevandamise maksimaalse aastamäära suurendamine vajalik selleks, et tagada mäeeraldisel piires maavara võimalikult kiire ammendumine, vähendades seeläbi keskkonnamõju ajalist kestust ning tagades efektiivsemalt ettevõtete põlevkiviga varustamise.

Osaühing VKG Kaevandused taotleb seoses põlevkivi maksimaalse aastamäära suurendamisega keskkonnaloa muutmist $23\,725\,000\text{ m}^3/\text{a}$ kaevandusvee suublasse Ojamaa jõkke (VEE1068700) juhtimiseks. Kehtivas keskkonnaloas on lubatud kaevandusvee suublasse juhtimine koguses $18\,118\,000\text{ m}^3/\text{a}$.

Keskkonnaloa nr L.MK/333343 muutmise algatati KMH, mis tunnistati Keskkonnaameti poolt 22.01.2025 kirjaga nr 6-3/24/1390-34 nõuetele vastavaks.

KMH-s märgiti kokkuvõtvalt, et kavandatava tegevuse peamine veega seotud keskkonnamõju on põhjaveekihtide oluline drenimine, mis võib põhjustada märgalade ja vooluveekogude, eelkõige jõgede, kuivamist. Mõju avaldub elupaikade kuivamises ja sellest tulenevas elurikkuse vähenemises. Prognoosimisel esineb määramatust, kuna piirkonnas on palju karsti ning veejuhtivuse andmed ei pruugi olla piisavalt täpsed. Mõjude hindamine põhineb konservatiivsel mudelil, mille täpsustamiseks kavandatakse põhjalik põhjavee seirevõrgustik. Mudelit kalibreeritakse igal aastal seireandmete põhjal. Kui selgub, et mõju märgaladele või jõgedele on

ilmnemas, tuleb tegevus ajutiselt peatada või leida sobiv leevendusmeede. Purtse jõe kuivamise vältimiseks tuleb vajadusel suunata kaevandusvee väljapumpamine põhjapiirilt lõunapiirile. Põhjaveetaseme alanemine võib mõjutada ka piirkonna veetarbijate kaeve ja puurkaeve. Tarbijatele pakutakse kompensatsioonina sügavama puurkaevu rajamist või liitumist ühisveevärgiga ning hüvitatakse kaasnevad lisakulud. Hüdrogeoloogiline prognoos arvestab ka kliimamuutustega, eriti põuaperioodide sagenemisega. Kokkuvõttes saab mõju põhjaveele ja veekogudele leevendada üksnes pideva seire ja paindlike meetmetega.

Pinnaveekogude leevendusmeetmed

Võttes arvesse käesoleva korralduse lisas 1 ptk-s „Pinnaveekogud“ toodut lisab Keskkonnaamet keskkonnavalde tabelisse V16 järgnevad leevendusmeetmed:

Kaevandamise aegne tegevus

- Kaevandamise käigus tuleb tagada Purtse jõe säilimine vähemalt looduslähedases vooluhulgas. Kui iga-aastase hüdrogeoloogilise seire ja täpsustatud prognoosi alusel ilmneb, et kahe aasta jooksul võib kaevandamine hakata mõjutama Purtse jõe (kogum Purtse_1) vooluhulka, tuleb enne mõju avaldumist suunata kaevandusvesi ümber Purtse jõe ülemjooksule, kaevanduse lõunapiiril. Ümberjuhtimise võimaldamiseks tuleb varakult ette näha settebasseini ja veetõkete rajamine. Kaevandusvee juurdevool peab olema sellises koguses, et Ojamaa jõe suudmes vastaks jõe vooluhulk vähemalt aastaajale iseloomulikule keskmisele tasemele.
- Settebasseinid rajada nii, et vee temperatuur saaks enne suublasse juhtimist rohkem ühtlustuda välistemperatuuriga (nt teha kanalid käänulisemaks, mis teeb teekonna ja soojenemise aja pikemaks).

Kaevanduse sulgemise aegne tegevus

- Kaevanduse täitumise ajal tuleb osa veest juhtida Purtse jõe ülemjooksule, kaevanduse lõunapiiril. Vee hulk peab olema selline, et kaevanduse põhjapiiril vastaks Purtse jõe vooluhulk aastaaja (talv, kevad, suvi, sügis) keskmisele. Pumpamise võib lõpetada siis, kui kaevandus on jõe mõjutavas piirkonnas täitunud.

Kaevandamise järgse olukorra leevendamiseks

- Kaevanduse sulgemise projektis tuleb kaevandusse ette näha veetõkked, mis tagavad täitunud kaevanduses põhjaveetaseme astmelisuse. Veetõkete asukohad tuleb välja töötada hiljemalt sulgemisprojekti koosseisus, kui pikaajalise seire tulemusel on piirkondlikud hüdrogeoloogilised seaduspärad selgemad.
- Täpsemate prognooside koostamiseks tuleb koheselt alustada jõgede vooluhulkade seirega. Selleks tuleb rajada mõõtejaamad:

o Purtse jõkke kaevanduse lõunapiirile, kusjuures mõõtejaam peab jääma kaevandusvee suublast ülesvoolu;

o Purtse jõkke Ojamaa jõe suubumiskohast vahetult ülesvoolu;

o Ojamaa jõkke kaevandusvee suublast vahetult ülesvoolu;

o Purtse jõkke kaevanduse põhjapiiri ja Hirmuse jõe suubumiskoha vahele

Määrata tuleb vooluhulkasid sagedusega iga 8 tunni tagant. Andmed koguda kaks korda aastas.

- Üleujutuste prognoosi korrata kümne aasta möödudes, kui on kogutud täiendavaid andmeid Purtse jõe vooluhulkade kohta ja kui on lähenemas maksimaalse pumpamise aeg. Kui prognoos näeb ette majadega alal maapinna vee alla jäämist ja kaevanduse osa selles, peab

kaevandaja majade lähiümbruse ülejutuse vastu insenertehnilise kindlustamise (tamm, teede tõstmine, maja ümbruse tõstmine, maja alumise osa isoleerimine vm) võtma enda kanda.

Leevendusmeetmete täpsemad põhjendused on toodud KMH aruandes ja täpsemad seiretingimused kehtestatakse seirekavaga.

Põhjavee leevendusmeetmed

Muuta keskkonnaloas kõrvaltingimusi 9 ja 10 ning lisada need tabelisse V16 meetmetena järgmiselt:

- Alanduslehtri mõjualasse jäävad kaevud inventariseerida ning veetasemed võtta pidevseiresse. See tähendab, et lisaks juba läbi viidud inventuuridele kaevanduse alal, tuleb inventeerida ka need kaevud, mis jäävad põhjavee 1 m või enama alanduslehtri alasse. Inventeerida tuleb kõik juurdepääsetavad kaevud, sõltumata avatavast põhjaveekihist. Üle tuleb kontrollida ka kaevanduse alal vahepeal lisanduvad kaevud. Seiresse võib jätta kaevud, mis avavad Ordoviitsiumi Nabala-Rakvere, Keila-Kukruse, Lasnamäe-Kunda ja Kvaternaari veekihid. Kaks korda aastas, augustis-septembris ja märtsis-aprillis tuleb mõõta kaevude veetasemeid. Juhul, kui vahepeal hüdrogeoloogilise mudeli täpsustamise tagajärjel eeldatav alanduslehtri ulatus väheneb, võib 1 m alanduslehtri joonest välja jäänud kaevud seirest välja jätta. Seirama ei pea ka kaeve, mis omanikuga kokkuleppel asendatakse sügavamate veekihtide kaevudega või ühisveevärgi veega. (Asendab endist kõrvaltingimust nr 9)
- Kui eeldatava mõju alal (alanduslehter 1 m või rohkem) on kaevu kasutamine kaevandustegevusest tulenevalt muutumas võimatuks (jääb kuivaks) või keeruliseks (vee kätte saamiseks peab omanik tegema lisakulutusi), tuleb kaevandajal organiseerida uus, veekvaliteedilt vähemalt samaväärne, püsiv veeallikas. Püsivaks veeallikaks on kas sügavamatesse veekihtidesse rajatud kaev või ühisveevärk. Omanikuga tuleb kokku leppida ka uue veeallika kasutamisega kaasnevate püsikulude (nt sügavamalt pumpamise energiakulu) katmise vajadus ja viis. (Asendab endist kõrvaltingimust nr 10)

Lisada keskkonnaloa tabelisse V16 järgmine meede, mis aitab vähendada vee erikasutuse mõju:

- Šurfide rajamisel erinevad veekihid isoleerida.

Lisaks keskkonnamõju hindamisel välja töötatud vajalikele leevendusmeetmetele on kaevandajad omalt poolt loetlenud meetmed, mida rakendatakse kaevandamisega kaasnevate mõjude vähendamiseks (KMH lisa 7).

Keskkonnaloas naftasaaduste ainerühma määratluse täpsustus

Keskkonnaloas nr L.MK/333343 on väljalaskmele Rebu veelase (kood IV011) määratud vormis V4. naftasaadustele piirväärtus ja vormis V7. naftasaaduste seire.

Määruse nr 61 muutmise käigus täpsustati lisas 1 naftasaaduste ainerühma määratlust. Naftasaaduste piirväärtus kehtestati süsivesinike ahelate C10–C40 summale. Sarnaselt on naftasaaduste ainerühma piirväärtus kehtestatud süsivesinike ahelate C10–C40 summa alusel ka pinnaveele (alus: keskkonnaministri 24.07.2019 määrus nr 28 „Prioriteetsete ainete ja prioriteetsete ohtlike ainete nimekiri, prioriteetsete ainete, prioriteetsete ohtlike ainete ja

teatavate muude saasteainete keskkonna kvaliteedi piirväärtused ning nende kohaldamise meetodid, vesikonnaspetsiifiliste saasteainete keskkonna kvaliteedi piirväärtused, ainete jälgimisnimekirjaga seotud tegevused“) ja ka pinnases (keskkonnaministri 28.06.2019 määrus nr 26 „Ohtlike ainete sisalduse piirväärtused pinnases”).

Naftasaaduste ainerühma kuuluvate süsivesinike C10-C40 summa määratakse laboratoorselt gaasikromatograafilisel meetodil (EVS-EN ISO 9377-2 või samaväärne). Meetod sobib naftasaaduste sisalduse määramiseks pinna-, põhja-, joogi-, heit- ja reoveest ning on laborites kasutusel olevatest naftasaaduste analüüsimeetoditest kõige täpsem ja madalaima määramispiiriga (5µg/l).

Lähtudes eelnevast ja võttes aluseks määruse nr 61 lisa 1 asendatakse keskkonnaloas vormides V4. ja V7. näitaja „Naftasaadused“ näitajaga „Naftasaadused (süsivesinikud C10–C40)“.

Eesti Akrediteerimiskeskuse poolt antud akrediteerimistunnistuste kohaselt on süsivesinike C10-C40 analüüsimeetod EVS-EN ISO 9377-2 kasutusel OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskus (sh mere-, pinna-, reo-, heit- ja sademevesi) ja aktsiaseltsi TALLINNA VESI (pinna-, reo-, heit- ja sademevesi) laborites.

3.2.3. Jäätmed

Uus-Kiviõli II kaevanduses ei teki kaevandamisjäätmeid. Kaevandatav põlevkivi transporditakse Uus-Kiviõli II kaevandusest rikastamiseks Ojamaa kaevanduse tootmisterritooriumile. Kaevandamisjäätmed tekivad peale rikastamist. Ojamaa kaevanduse põlevkivi ümbertöötlemiskompleksis tekkivate jäätmete käitlemist reguleerib Keskkonnameti 08.03.2024 korraldusega nr DM-122008-27 antud keskkonnaluba nr L.JÄ/332750.

3.2.4. Välisõhk

Välisõhu eriosa ei muutu võrreldes varasema versiooniga.

Kehtival Uus-Kiviõli II keskkonnaloal nr L.MK/333343 on üks heiteallikas "Väljapuhke šurf TS2". Osaühing VKG Kaevandused selgitas oma 28.05.2025 kirjas nr KA.01-06/26-3 (KOTKAS nr DM-111704-21), et uute heiteallikate lisandumise puhul taotletakse eelnevalt Uus-Kiviõli II loa õhu osa muutmist vastavalt. Ettevõtte ei soovi käesoleva menetluse raames Ojamaa kaevanduse välisõhu saasteloal nr L.ÕV/325263 olevaid heiteallikad kanda üle Uus-Kiviõli II keskkonnaloale nr L.MK/333343. Käesoleval ajal on menetluses ka Ojamaa kaevanduse loa nr KMIN-055 laiendus ja eriosade liitmine ning seoses loa KMIN-055 kehtivusega kuni 27.09.2029, lahendatakse tekkinud küsimus eraldiseisva menetluse käigus.

3.3. Kõrvaltingimuste seadmine

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi

asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused ja seirevajadused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

Keskkonnaloale nr L.MK/333343 kõrvaltingimuste muudatused on välja toodud punktide kaupa alljärgnevalt.

Kõikides punktides, kus on mainitud kaevandamisluba asendatakse see keskkonnaloaga, kuna antud luba ei käsitle vaid kaevandustegevust.

Kehtival loal olev kõrvaltingimus nr 1 uuendatakse ja antakse nõue, et seirekavasid tuleb uuendada vastavalt 2025.a. nõuetele vastavaks tunnistatud KMH aruandes (KMH01521) toodud seire soovitudele ja esitama selle hiljemalt 6 kuu jooksul peale käesoleva korralduse kehtima hakkamist. Uus sõnastus on alljärgnev:

1. Keskkonnaloa omanik peab uuendama seirekavad vastavalt 2025.a. nõuetele vastavaks tunnistatud KMH aruandes (KMH01521) toodud seire soovitudele ja esitama selle hiljemalt 6 kuu jooksul peale käesoleva kõrvaltingimuse muutmist loa andjale kinnitamiseks. Vastavalt Keskkonnaameti ettepanekutele tuleb seirekava jooksvalt täiendada ja/või muuta. Keskkonnaloa omanik teostab seiret vastavalt kooskõlastatud seirekavale. Seire tulemused esitada Keskkonnaametile lähtuvalt seirekavas kehtestatud seireperioodidest.

Kehtiva loa kõrvaltingimusest nr 2 eemaldatakse Rohukabja soole viide, kuna see ala on väljaspool loa mõju raadiust:

2. Kaevandamisega seotud rajatise ei tohi rajada Oandu soo piiridele lähemale kui 300 m. Kui on vaja tuulutusšurfe rajada Oandu soo piiridele lähemale kui 300 m, tuleb kvaternaarisetete veekihid isoleerida nii, et mõju ülemiste kihtide veerežiimile on minimaalne.

Kehtival loal olev kõrvaltingimust nr 3 uuendatakse vastavalt 2025.a. nõuetele vastavaks tunnistatud KMH aruande (KMH01521) peatükis 10 toodud Metsist puudutavatele leevendusmeetmetele. Lisaks on korrigeeritud metsise elupaikade nimesid ja EELIS numbreid seisuga 12.06.2025. Kiikla metsise elupaik KLO9133448 on alates 09.07.2024 elupaikade KLO9101737, KLO9120397 ja KLO9102273 alusel piiritletud uus elupaik. Koolma metsise elupaik KLO9133446 on alates 09.07.2024 elupaikade KLO9102276 ja KLO9123655 alusel piiritletud uus elupaik. Uus sõnastus on alljärgnev:

3. Lõhkamistõid, mis põhjustavad metsise elupaigas (Kaasiksoo metsise elupaik KLO9102275, Kiikla metsise elupaik KLO9133448 ja Koolma metsise elupaik KLO9133446) maa peal müra rohkem, kui 40dB ei tohi teostada metsiste mängu ajal (01.03–31.05) kell 18:00–9:00 ja pesitsusajal (01.06–15.07) ööpäevaringselt. Samuti ei tohi rajada tuulutusšurfe lähemale, kui

250 m metsise elupaigast.

Metsiste elupaikades tuleb teostada seiret vastavalt Keskkonnaameti kooskõlastatud seirekavale. Vastavalt Keskkonnaameti ettepanekutele tuleb seirekava jooksvalt täiendada ja/või muuta. Vastavalt seire tulemustele tuleb vajadusel üle vaadata leevendusmeetmed metsiste kaitsmiseks.

Kehtiva loa kõrvaltingimust nr 4 metsist puudutav osa eemaldatakse, kuna see on välja toodud kõrvaltingimuse 3 all. Samuti on eemaldatud viide üksikobjektidele Mehide männik (KLO4000810), mis ei asu käesoleva loa alal. Uus sõnastus on alljärgnev:

4. Kaevandamine on keelatud Oandu parkmetsa kaitsealal (KLO1200193) ning kaitstavale üksikobjektile Rääsa kadakas (KLO4000714) lähemal kui 50 m (piiranguvöönd).

Kehtiva loa kõrvaltingimuse nr 5 teine lause, mis käsitleb planeeritud tegevuse muutmist eemaldatakse, kuna töid saab teostada vaid esitatud arengu plaani alusel.

5. Keskkonnaloa omanik peab kord aastas esitama mäeeraldise asukoha kohalikele omavalitsustele Uus-Kiviõli II kaevanduse mäetööde arengu graafilise plaani, kus on näidatud eelseisva aasta jooksul planeeritud mäetööde ajakava ja pindalaline ulatus.

Kehtiva loa kõrvaltingimuse nr 6 sõnastust täiendatakse. Lisatakse täpsustus kirjaliku kokkuleppe nõudena lõhketööde tegemiseks väljaspool tööpäevi.

6. Lõhketöid on elamute läheduses lubatud teostada ainult tööpäevadel (esmaspäev – reede) ajavahemikus 08.00 – 22.00. Riigipühadel on lõhketööde teostamine elamute läheduses, ilma kirjaliku kokkuleppeta vastavate kinnisasjade omanikega, keelatud. Väljaspool tööpäevi (esmaspäev – reede) ajavahemikus 08.00 – 22.00 on lõhketööde teostamine elamute läheduses lubatud vaid kirjalikul kokkuleppel vastavate kinnisasjade omanikega. Elamute läheduseks loetakse nii läbindus- kui koristustöödel elamule või abihoonele lähemat ala kui 200 m. Keskkonnaloa omanik peab asustatud piirkondades teostatavate lõhketööde ajakava kooskõlastama kohaliku omavalitsusega, kus lõhkamist teostatakse. Keskkonnaloa omanik peab asustatud piirkondades lõhketöid teostades valima ohutud lõhkelaengud.

Kehtiva loa kõrvaltingimust nr 7 ei muuteta ja sõnastus jääb samaks:

7. Keskkonnaloa omanik peab teavitama hoone omanikku kirjalikult enne mäetööde jõudmisest hoonele lähemale kui 500 m, märkides teavituskirjas ligikaudse ajakava mäetööde jõudmisest hooneni.

Kehtiva loa kõrvaltingimus 8 eemaldatakse, kuna tegemist on seadusandlustest tuleneva üldise müra leevendamise nõudega, mida tuleb täita ka ilma antud kõrvaltingimuseteta.

Kehtiva loa kõrvaltingimus 9 eemaldatakse. Kõrvaltingimus lisatakse loa tabelisse V16 meetmetena uues sõnastuses järgides 2025.a. nõuetele vastavaks tunnistatud KMH aruandes (KMH01521) toodud leevendusmeetmeid.

Kehtiva loa kõrvaltingimus 10 esimene lõik eemaldatakse lisatakse loa need tabelisse V16 meetmetena uues sõnastuses järgides 2025.a. nõuetele vastavaks tunnistatud KMH aruandes (KMH01521) toodud leevendusmeetmeid ja teine lõik esitatakse kõrvaltingimuses number 8 all järgnevalt:

8. Keskkonnaloa omanik rajab elanikele veevarustuse ja vajadusel kompenseerib kinnisasja omanikule veevarustussüsteemi väljaehitamisega seotud kulud ning lisanduvad vee võtmisega seotud kulud (kuni arenduse lõpuni). Kinnisasja omanikel on õigus nõuda kulude kompenseerimist otse keskkonnaloa omanikult. Paralleelselt veevarustuse rajamisega lahendatakse keskkonnaloa omaniku kulul majapidamiste heitvete käitlemise küsimused (üldjuhul rajatakse lokaalsed puhastusseadmed).

Kehtiva loa kõrvaltingimuse nr 11 numeratsiooni muutub. Samuti vaadati üle kitsendust põhjustatavate objektide asukohad ja nimed. Seejuures 110 kV elektriliin nr 08 sõnastati ümber üldisemalt elektriliinid ja uuendati geodeetilise märgi viide. Samuti täiendati maaparanduse maaparandussüsteemide infot ning lisati maaparandussüsteemi nimi ning ehitise kood.

9. Keskkonnaloa omanik peab arvestama teenindusmaal tegevuse korraldamisel kitsendusi põhjustavate objektide ja nende piiranguvööndite olemasolust tulenevate nõuetega: Rääsa maaparandussüsteem (maaparandussüsteem 1106870010020/ ehitis 001) ja selle eesvool ning Rääsa/TP-779 Maidla maaparandussüsteemi (maaparandussüsteem 1106870010020/ ehitis 002) ja selle eesvool; Ojamaa jõgi, elektriliinid, SAVALA–ARVILA riigimaantee nr 13129 kaitsevöönd ja geodeetiline märk OANDU97.

Kehtiva loa kõrvaltingimust nr 12 täiendatakse taotleja ettepanekul. Lisatakse täpsustus kõrvaltingimuse esimesse lausesse, et vibratsiooni mõõtmist peab loa omanik teostama kohaliku omavalitsuse või elamu või ühiskasutusega hoone omaniku nõudel. Muudetakse andmete esitamise aega ja pikendatakse mõõtmistulemuse esitamist nädalalt kuule. Samuti täpsustatakse kordusmõõtmiste vajalikkuse perioodi. Sõnastuses lähtutakse loa omaniku ettepanekust, mis on toodud korralduse punktis 3.4. Samuti muutub kõrvaltingimuse numeratsiooni järgnevalt:

10. Keskkonnaloa omanik peab mõõtma lõhketöödega kaasnevat vibratsiooni ja võnkekiirust, kui elamu või ühiskasutusega hoone omaniku või kohaliku omavalitsuse poolt esitatakse nõue lõhketööde mõjurite seireks hoonetes, mis asuvad vähem kui 500 meetri kaugusel kaevanduses kambriploki koristustöödel toimuvatest lõhketöödest. Elamu või ühiskasutusega hoone omaniku või kohaliku omavalitsuse nõudel peab kaevandamisloa omanik teostama kambriploki koristustööde lõhketöödest tingitud vibratsiooni ja võnkekiiruse mõõtmise esimesel võimalusel alates vastava kirjaliku nõude saamisest. Mõõtmisi ei ole vaja teha, kui samas piirkonnas (kaevanduse tiivas), kus on sarnased mäetehnoloogilised tingimused ning mäetöödel kasutatakse jätkuvalt tavapärasest kaevandamistehnoloogiat, on viimase kolme aasta jooksul vastavad mõõtmised tehtud. Põhjendatud juhul teostatakse kordusmõõtmisi ka tihemini.

Lõhkamiste mõju seiret tehakse kambriploki iseloomuliku tootmisrütmi ajal 30 päeva pikkuse perioodi kestel, elamu või ühiskasutusega hoone omaniku või kohaliku omavalitsuse põhjendatud taotlusel pikemalt. Mõõtmiste aruanne esitada loaandjale ning elamu ja ühiskasutuses hoone omanikule ühe kuu jooksul pärast mõõtmiste lõpetamist. Lõhketööde

mõjurite seiret tuleb teostada majandus- ja taristuministri 08.09.2017 määruse nr 49 „Lõhkematerjali kasutamise ja hävitamise nõuded“ kohaselt.

Kehtiva loa kõrvaltingimus nr 13 (uue numbriga 11) muudetakse loa omaniku ettepanekust lähtuvalt, mis on toodud punktis 3.4. Muudatus pikendab perioodi, mille jooksul tuleb ekspertiisi akt üle anda. Uus kõrvaltingimus on sõnastatud järmiselt:

11. Hoonete seisund tuleb hinnata ja dokumenteerida hoone omaniku või valdaja juuresolekul erapooletu eksperdi poolt enne lõhketööde jõudmist hoonetele lähemale kui 200 m ja lõhketööde lõpetamisel hoonest ligikaudu 200 m kaugusel. Hoone omaniku nõudel tuleb hinnata ja dokumenteerida hoone seisund varem kui lõhketööde jõudmisel 200 m kaugusele. Hoonete ekspertiisi akt koostatakse vähemalt kolmes eksemplaris, millest üks antakse hoone omanikule ja teine säilitatakse keskkonnaloa omaniku juures ning üks kohalikus omavalitsuses. Ekspertiisi aktid tuleb säilitamiseks üle anda ühe kuu jooksul ekspertiisi tegemisest.

Loa kõrvaltingimus nr 14 parandatakse ja märgitakse uue järjekorranumbriga - 12. Osaühing VKG Kaevandused ei planeeri rajada Aidu karjääri tootmisterritooriumile rikastusvabrikut ega jäätmehoidlat, mille pärast taotleti loa kõrvaltingimuse nr 14 muutmist järgmiselt: „Kaevanduse rajamise ja töötamise ajal kasutada Uus-Kiviõli ja Ojamaa kaevanduste tööstusterritooriumide vahelist trassikoridori.“ Kõrvaltingimus Aidu karjääri osas tuli kehtival loal tuli veana 13.11.2024 korraldusega nr DM-128985-12. Käesoleva korraldusega muudetakse sõnastus tagasi nii nagu ta enne 13.11.2024 oli. Uus sõnastus on alljärgnev:

12. Kaevanduse rajamise ja töötamise ajal kasutada Uus-Kiviõli ja Ojamaa kaevanduste tööstusterritooriumide vahelist trassikoridori.

Kehtiva loa kõrvaltingimuse nr 15 sõnastust ei muudeta, aga muudetakse numeratsiooni järgnevalt:

13. Kaevanduse ehitamiseks vajamineva tehnika ja materjalide transpordiks ei tohi kasutada Võrnu küla läbivaid maanteid.

Kehtival loal olev kõrvaltingimus nr 16 uuendatakse kõrvaltingimus nr 14 all vastavalt 2025.a. nõuetele vastavaks tunnistatud KMH aruandes (KMH01521) toodud leevendusmeetmetele. Uus sõnastus on alljärgnev:

14. Keskkonnaloa omanik peab 2025.a. nõuetele vastavaks tunnistatud KMH aruande raames läbi viidud arheoloogilises eeluuringus kaardistatud potentsiaalsete arheoloogiliste huviobjektide aladel läbi viima arheoloogilised eeluuringud, kui sinna soovitakse rajada tuulutusšurfe või muid rajatisi. Muudel aladel tuleb tuulutusšurfide ja teiste maapinda puudutavate rajatiste asukoha pinnasetööd peatada ja viia läbi arheoloogilised uuringud, kui avastatakse kinnis- või vallasmuistiseid.

Kehtival loal olev kõrvaltingimus nr 17 ei ole enam ajakohane, kuna antud kõrvaltingimus käsitles tegevust enne kaevandustööde alustamist. Käesoleval ajal on juba kaevandamisega

alustatud. Seega see tingimus kustutakse.

Kehtiva loa kõrvaltingimust nr 18 muudetakse taotleja ettepanekul. Ettepanek on halduskoormuse vähendamiseks ülevaateid esitada iga kuue kuu tagant asemel esitada iga aasta tagant (kord aastas). Samuti muutub numeratsiooni järgnevalt:

15. Pärast kaevanduse avamist esitab keskkonnanaloo omanik iga aasta tagant kohalikule omavalitsusele ülevaate kaevandamisega kaasnevate mõjude ennetamise ja/või leevendamise ning vältimatute mõjude kompenseerimise meetmete rakendamisest.

Kehtival loal olev kõrvaltingimus nr 19 ei ole enam ajakohane, kuna kõrvaltingimus käsitleb vana teemaplaneeringut ja viidatud KSH-s olevad teemad on käsitletud 2025.a. nõuetele vastavaks tunnistatud KMH aruandes (KMH01521). Seega see tingimus kustutakse.

Kehtiva loa kõrvaltingimuse nr 20 sõnastust ei muudeta, aga muudetakse numeratsiooni järgnevalt:

16. Igas kalendriaastas tuleb vähemalt 40% aherainest taaskasutada. Keskkonnanaloo omanik peab pidama digitaalset arvestust aheraine taaskasutuse hulga ja kasutusvaldkondade kohta.

2025.a. nõuetele vastavaks tunnistatud KMH aruande (KMH01521) leevendusmeetmete järgi lisatakse alljärgnev kõrvaltingimus:

17. Kaevandusmasinaid peab remontima ja tankima maa all selleks ette valmistatud (avariikindlates) kohtades. Erakorraliste remonttööde/tankimise teostamisel mitte ettenähtud kohtades tuleb koht enne tööde algust reostustõrjevahenditega varustada (ühe vedelkütusel töötava masina kohta vähemalt 50l absorbenti).

Keskkonnaloalt eemaldatakse 2025.a. nõuetele vastavaks tunnistatud KMH aruande (KMH01521) analüüsi alusel kõrvaltingimus nr 21, mis piiras loa järgset maksimaalset aastamäära ja pani aastamäära sõltuma Uus-Kiviõli kaevanduse keskkonnanaloo nr L.MK/329491 kaevandamisest.

KMH analüüsi põhjenduse võtab kokku KMH aruande peatükis 3.2 esitatud alljärgnev selgitus:

Taotluste kohaselt on põlevkivi kaevandamise maksimaalse aastamäära suurendamine vajalik selleks, et tagada mäeeraldise piires maavara võimalikult kiire ammendamine ning seeläbi vähendada keskkonnamõju ajalist kestust ning tagada efektiivsemalt ettevõtete põlevkiviga varustamine.

3.4. Ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Maavarade komisjon soovitas 26.06.2025 protokollilise otsusega nr 25-7 nõustuda Osaühing VKG Kaevandused Uus-Kiviõli II kaevanduse keskkonnanaloo nr L.MK/333343 muutmisega ja kooskõlastada Keskkonnaameti korralduse eelnõu „Keskkonnanaloo väljastamise korralduse

eelnõu“. Protokoll on registreeritud Kliimaministeeriumi dokumendiregistris 02.07.2025, reg nr 7-2/25/2.

Kliimaministeerium saatis Keskkonnaametile 11.08.2025 Uus-Kiviõli II kaevanduse keskkonnaloa nr L.MK/333343 muutmise eelnõu kooskõlastamise kirja nr 14-5/25/2853-4 (KOTKAS 12.08.2025 nr DM-111704-27). Vastavalt kirjale Kliimaministeerium kooskõlastas Uus-Kiviõli II kaevanduse keskkonnaloa nr L.MK/333343 muutmise ja selle kohta tehtava otsuse eelnõu.

Maa- ja Ruumiamet saatis Keskkonnaametile 27.08.2025 Uus-Kiviõli II kaevanduse keskkonnaloa nr L.MK/333343 andmise otsuse eelnõu kohta arvamuse avaldamise kirja nr 7-1/25/12619-2 (KOTKAS 28.08.2025 nr DM-111704-29). Kirjas palutakse täiendada kõrvaltingimuse punkti 9 alljärgnevalt:

Maa- ja Ruumiamet palub keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu punktis 1.2.9 ja keskkonnaloa eelnõu kõrvaltingimuste punktis 9 täiendada maaparandussüsteemide infot ning lisada maaparandussüsteemi nimi ning ehitise kood: vastavalt Rääsa (maaparandussüsteem 1106870010020/ ehitis 001) maaparandussüsteem ja selle eesvool ning Rääsa/TP-779 Maidla (maaparandussüsteem 1106870010020/ ehitis 002) maaparandussüsteemi eesvool.

Keskkonnaloale viidi antud täiendus sisse.

Osaühing VKG Kaevandused saatis 28.08.2025 kirjaga nr KA.01-06/26-6 (KOTKAS 28.08.2025 nr DM-111704-30) omapoolsed arvamused loa eelnõu kohta tuues välja ettepanekud ja tähelepanekud järgmiselt:

1. tabelis V2 on veehaarde või puurkaevu grupi koodiks märgitud POH0024193, taotluses on kirjas PRK0071586;
2. tabelis V4 Uus-Kiviõli kaevanduse RVP Suubla nimetus „Nimi teadmata“, taotluses oleme toonud välja, et tegemist on Rääsa-Maidla kraaviga;
3. tabelis A3 väljapuhke šurf TS2 on märgitud koordinaadid X: 6576006, Y: 675039, taotluses täpsustasime koordinaate: X: 6576006, Y:675042;
4. kõrvaltingimus nr 10: /.../ Eestis on vastava akrediteeringuga ainult 2 ettevõtet, millest üks teostab ettevõttesiseselt omaseiret ja teisel on 2 mõõteseadet. Kaevanduse kohal olevaid elamuid on palju ning vibratsiooni mõõtmist võib ette tulla enam, kui jõuab mõõtmisi reaalselt läbi viia. Vibratsiooni mõõtmise teostaja võiks olla kas akrediteeritud või kompetentsust tõendava tunnistusega (nt valdkondliku pädevuse või kvalifikatsiooni osas).

Teeme ettepaneku keskkonnalubades olevate tingimuste sõnastuste ühtlustamiseks, kasutada olemasolevat ja praktiseeritavat, Estonia kaevanduse loa tingimuse sõnastust: „*Keskkonnaloa omanik peab mõõtma lõhketöödega kaasnevat vibratsiooni ja **võnkekiirust**, kui elamu või ühiskasutusega hoone omaniku või kohaliku omavalitsuse poolt esitatakse nõue lõhketööde mõjurite seireks hoonetes, mis asuvad vähem kui 500 meetri kaugusel kaevanduses kambriploki koristustöödel toimuvatest lõhketöödest. Elamu või ühiskasutusega hoone omaniku või kohaliku omavalitsuse nõudel peab kaevandamisloa omanik teostama kambriploki koristustööde lõhketöödest tingitud vibratsiooni ja võnkekiiruse **mõõtmise esimesel võimalusel alates vastava***

kirjaliku nõude saamisest. Mõõtmisi ei ole vaja teha, kui samas piirkonnas (kaevanduse tiivas), kus on sarnased mäetehnoloogilised tingimused ning mäetöödel kasutatakse jätkuvalt tavapärasest kaevandamistehnoloogiat, on viimase kolme aasta jooksul vastavad mõõtmised tehtud. Põhjendatud juhul teostatakse kordusmõõtmisi ka tihemini. Lõhkamiste mõju seiret tehakse kamberploki iseloomuliku tootmisrütmi ajal 30 päeva pikkuse perioodi kestel, elamu või ühiskasutusega hoone omaniku või kohaliku omavalitsuse põhjendatud taotlusel pikemalt. Mõõtmiste aruanne esitada loaandjale ning elamu ja ühiskasutuses hoone omanikule ühe kuu jooksul pärast mõõtmiste tulemuste kätte saamisest. Lõhketööde mõjurite seiret tuleb teostada majandus- ja taristuministri 08.09.2017 määruse nr 49 „Lõhkematerjali kasutamise ja hävitamise nõuded“ kohaselt.“

5. kõrvaltingimus nr 11 kohaselt tuleb hoonete seisundi hindamise ekspertiisi aktid säilitamiseks üle anda kahe nädala jooksul ekspertiisi tegemisest. Ekspertiiside tegemine ja aktide valmimine võib võtta enam aega, kui kaks nädalat. Teeme ettepaneku muuta sõnastust järgnevalt: „Ekspertiisi aktid tuleb säilitamiseks üle anda kuu aja jooksul alates ekspertiisiaktide valmimisest.“

Keskkonnaamet kontrollis välja toodud märkusi nr 1-3 ja käsitles neid järgmiselt:

1. punkti juures välja toodud koodid ei käi sama teema kohta. Loal on toodud puuraugu grupi kood POH0024193 aga taotluses on viidatud konkreetse puurkaevu numbrile PRK0071586.
2. punkti osas kontrolliti kraavi ametlikku nimetust Maa- ja Ruumiameti kaardirakendusel ja Nimeta kraav nimetati ümber vastavalt Metsavahi kraaviks.
3. punkti osas viidi koordinaadi täpsustus sisse vastavalt taotluse andmetele.

Keskkonnaamet kaalus kõrvaltingimuste muutmise võimalikkus ja otsustas järgmiselt:

Kõrvaltingimuse nr 10 muudatus on põhjendatud osas, mis see kattub Estonia kaevanduse keskkonnaloa nr KMIN-054 kõrvaltingimusega nr 5. Põhjendatud ei ole ühe kuu esitamise nõue peale mõõtmistulemuste kättesaamist. Sõnastus kättesaamine on problemaatiline, vaja on lähtuda mõõtmise teostamise ajast. Praegu on nõutud esitamine 2 nädala pärast mõõtmiste lõpetamist ja Estonia kaevanduse kõrvaltingimuses on antud aega 1 nädal. Kuna loa omanike mõõtmise võimalused on erinevad, tuleme vastu ja pikendame aega 1 kuu juurde, kuid aja arvestus algab mõõtmise lõpetamisest.

Kõrvaltingimuse nr 11 muudatus ekspertiisi teostamiseks ja akti koostamiseks on põhjendatud, kuid ettepaneku sõnastuses võib venitada akti koostamist aja piiranguta ning vaid akti säilitamiseks üleandmine on ajastatud. See ei ole põhjendatud. Kõrvaltingimus jäetakse praegusse sõnastusse, kuid 2 nädala periood pikendatakse 1 kuu juurde.

Eesti Keskkonnaühenduste Koda saatis 29.08.2025 kirjaga (KOTKAS 28.08.2025 nr DM-111704-30) tähtaja pikendamise soovi.

Kirjas sooviti pikendada keskkonnalubade nr L.MK/329491 ja nr L.MK/333343 andmise otsuse eelnõude kohta arvamuse avaldamise tähtaega kuni 12. septembrini ja tehti ettepanek korraldada asja arutamiseks avalik istung virtuaalselt või virtuaalset osalemist võimaldavas vormis.

Lisaks paluti täpsustada andmete allikat, mida on kasutatud Uus-Kiviõli ja Uus-Kiviõli II kaevanduste CO2 heitele hinnangu andmiseks.

Keskkonnaamet pikendas vastamise tähtaega oma 29.08.2025 kirjaga nr DM-111704-32.

Keskkonnaamet teavitas oma 09.09.2025 kirjaga nr DM-111704-33 Uus-Kiviõli põlevkivikaevanduse ja Uus-Kiviõli II põlevkivikaevanduse keskkonnanaloa muutmise otsuse ja loa eelnõu avalik arutelu toimumisest Microsoft Teams'i keskkonnas 22.09.2025 algusega kell 13:00. Avaliku arutelu teade ilmus ka 11.09.2025 ajalehes „Põhjarannik“ .

Keskkonnaõiguse Keskus SA saatis 12.09.2025 kirjaga (KOTKAS 28.08.2025 nr DM-111704-30) Eesti Ornitoloogiaühingu (EOÜ), MTÜ Päästame Eesti Metsad (PEM) ja SA Keskkonnaõiguse Keskuse (KÕK) seisukohad Uus-Kiviõli ja Uus-Kiviõli II kaevanduslubade eelnõude kohta. Seisukohad olid toodud alljärgnevate punktide kaupa:

1. Põlevkivi kasutamisega jätkamine ei ole kooskõlas säästva arengu põhimõttega ega kehtivate arengudokumentidega
2. Lubade muutmise korraldustes puuduvad kaevandusmahu suurendamise kaalutlused
3. Arvestamata on põlevkivi kaevandamise ja kasutamise mõju kliimale
 - 3.1. Põlevkivi kaevandamine algsest loast suuremas mahu ei võimalda Eestil saavutada kliimaeesmärke
 - 3.2. Hindamata on tegevuse kaudne ja kumulatiivne mõju kliimale
 - 3.3. KMH aruandes puudub kavandatava tegevuse ja selle alternatiivide, ennekõike 0-alternatiivi kliimamõju võrdlus
 - 3.4. Muud puudujäägid kliimamõju hindamisel
4. Looduskeskkonnale avalduv mõju on hinnatud puudulikult ning ei ole välja töötatud toimivaid leevendavaid meetmeid
 - 4.1. Kaevandamisloa muutmisel saaks Sirtsu ja Muraka soostiku linnustik veelgi enam kahjustatud
 - 4.2. Metsise elupaikadele avalduvate mõjude hindamisel võib olla lähtutud ekslikest elupaigaandmetest
 - 4.3. Rohukabja soole avalduvat mõju leevendavad meetmed on kehtivast loast põhjendamatult eemaldatud
 - 4.4. Metsise elupaikade seisundi säilimiseks pole välja töötatud reaalseid mõju leevendavaid meetmeid
 - 4.5. Sirtsu loodus- ja linnuala mõjude hindamisel pole samuti leevendavaid meetmeid välja töötatud ning osa liike on jäänud hindamisest välja
5. Leevendavate meetmete puudumisel on kaevandamise mõjuhindamine puudulik ja loa muutmine õigusvastane
6. Hinnatud ei ole koosmõju VKG BTT tegevusega
7. Hinnatud ei ole koosmõju teiste põlevkivikaevanduste ja kuivendussüsteemidega

Uus-Kiviõli põlevkivikaevanduse ja Uus-Kiviõli II põlevkivikaevanduse keskkonnanaloa muutmise otsuse ja loa eelnõu **avaliku arutelu** toimus 22.09.2025. Arutelu protokoll saadeti 25.09.2025 kirjaga nr DM-111704-35 loa taotlejatele kohalikele omavalitsustele ja Eesti Keskkonnaühenduste Koja ning Keskkonnaõiguse Keskus SA kontaktidele. Arutelul anti

ülevaade lubade menetluse käigust ja põhilistest loa muudatustest ning käsitleti keskkonnavalga eelnõu kohta laekunud märkuseid ja küsimusi.

Keskkonnaamet vastas Keskkonnaõiguse Keskus SA kirjale 25.09.2025 vastuskirjaga nr DM-111704-36. Vastuskirjas anti vastus kõikidele kirjas ülesse tõstetud punktidele. Seejuures lubati täpsustada kaevandusmahuga seotud muudatuse KMH aruande viidet ja selgitati Loa menetluse tagamaasid ning kõrvaltingimuse muutusi, mis oli kirjas toodud.

3.5. Otsekohalduvad nõuded

Loaga kaasnevad käitajal seadusandlusest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima THS, AÕKS, JäätS, VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et seadusandlusest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda loale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelepea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-keskkonnatasu/keskkonnakaitseloa/loa-omaja-meelespea>

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Merike Rosin
peaspetsialist juhataja ülesannetes
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. LHK lisa - Lähteandmed
3. LHK lisa - Käitise asukohakaart
4. LHK lisa - Heiteallikate asendiplaan
5. LHK lisa - Arvutused
6. LHK lisa- Hajumiskaardid
7. Keskkonnakaitseloa taotlus
8. Mäeeraldise plaan
9. Geoloogilised läbilõiked

Teadmiseks: Alutaguse Vallavalitsus, Eesti Geoloogiateenistus, Eesti Keskkonnaühenduste Koda ., Kliimaministeerium, Lüganuse Vallavalitsus, Maa- ja Ruumiamet, Muinsuskaitseamet, Sihtasutus Keskkonnaõiguse Keskus, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Kersti Ritsberg
vanemspetsialist
Maapõuebüroo

Kairit Kriis
vanemspetsialist
Veeosakond